

ליקוטים וסיפורים נפלאים - וירא

לפתע נשמעה נקישה בחלוננו. "מי זה?" שאל. "אני סנדלר", נשמעה התשובה, "ולפני שעות אחדות ילדה אשתי בן למזל טוב, אבל בביתנו קר ואין עצים להסיק את התנור". מיד יצא ר' חיים מביתו והלך עם הסנדלר לביתו של העשיר מבני העיר והתחיל דופק בחזקה על דלתו.

העשיר נבהל וכששאל: "מיהו הדופק כל כך?" נענה: "זה הרב!" מיד נפתחה הדלת. הרב נשאר עומד בחוץ וסירב להיכנס למרות הפצרותיו של העשיר.

מפני הנימוס נאלץ העשיר לצאת אף הוא החוצה, למרות שהיה לבוש בחלוק הבית שלו, וכך לשמוע את דברי הרב.

הקור היה גדול ושוב התחנן העשיר בפני הרב: "היכנסו נא אל תוך הבית! אתם עלולים לקפוא למוות!" ועדיין הרב מסרב.

"רצוני שתרגיש מעט ממה שמרגישים הסנדלר ואשתו והתינוק שזה עתה נולד להם", הסביר. לא היה צריך הרב להאריך בדיבורים

ובו במקום הבטיח העשיר לספק למשפחת הסנדלר עצים וזרדים למשך כל החורף.

אברהם אבינו מסמל את מידת החסד. אברהם אעפ"י שיכל להתחמק מאורחים שהרי יום שלישי למילתו היה, אעפ"כ לא נרתע מלעסוק בעצמו במצווה.

מסופר על רבי ישראל מסלנט זצ"ל, שבערב יום הכיפורים הציבור ציפה לבואו והוא טרם הגיע לבית הכנסת. כשראו שהשעה עוברת התפללו "כל נדרי" בלעדיו ושוב המתינו לו לתפילת ערבית ור' ישראל איננו.

החליטו לחפשו בביתו בעיירה ולא מצאוהו וכמעט לקראת סיום התפילה מופיע ר' ישראל מעוטף בטלית ועומד להתפלל ביחידות.

בסוף מסתבר שרבי ישראל היה שמרטף לילד בן שנתיים שנתעורר מהשינה בבכי גדול ואמו עזה אותו שישן כדי לשמוע את כל נדרי

לחצי שעה ורחמיו של ר' ישראל לא נתנו לו ללכת לבית הכנסת ואירח חברה לתינוק שיחק אותו האכיל אותו וחיתל אותו עד שאמו חזרה מבית הכנסת, ראו עד היכן מגיע מדת החסד אצל הצדיקים מבלי לדרוש מאף אחד שיחליף אותו במשימה.

פעם אחת התאונן איש אחד לפני הרב הקדוש ר' מנחם מנדל מרימינוב ז"ל, כי למרות חפצו לקיים מצות הכנסת אורחים לא יוכל לעשות כן, כי אשתו עינה צרה באורחים, ואם יכניס אורחים לביתו יביא מהומה ומריבה לבית, ויושבת שלום ביתו.

אמר לו הרב: הנה רבותינו אמרו "גדולה הכנסת אורחים יותר מקבלת פני השכינה", ויש להבין: וכי לא די היה להגדיל מעלת מצוה זו עד כדי קבלת השכינה

ולומר: "גדולה הכנסת אורחים כמו קבלת פני השכינה?" אלא שחז"ל אמרו: "איש ואשה ששלום ביניהם שכינה שרויה ביניהם, (סוטה יז, א), ובכך: אם חז"ל היו משווים הכנסת

"והוא ישב פתח האהל כחם היום" (ית, א)

לראות אם יש עובר ושב ויכניסם לביתו. (רש"י) בספר "אדיר במלוכה" מסופר על טביעת העין שהיתה לרבי הקדוש רבי יצחק מבוהוש זצ"ל והבנתו בנפש האדם.

ביתו היה פתוח לרווחה לכל רעב ונצרך.

פעם אחת הגיע יהודי שנראה כגביר ובפיו היתה בקשה שונה מבקשות הצדקה והעזרה השגרתיות – הוא אמר כי הוא גביר גדול המקבל הרבה מאוד דברי דואר, אך ילדי השכנים מחטטים בתיבות הדואר והוא חושש שמא דברי דואר נעלמים לו, ולכן הוא מבקש להפנות את המכתבים למעונו של הרבי.

הסכים הרבי בחפץ לב לסיע לו בכך, וכך בכל יום היה מופיע בשעת הצהריים לשאול אם הגיעו דברי דואר עבורו.

משחלפו הימים ואפילו דבר דואר אחד לא הגיע עבורו, סיפרה הרבנית לרבי על הגביר המגיע לשווא יום אחר יום לביתם.

"כנראה שהוא רעב ורוצה לאכול אלא שמתבייש הוא" הגיב הרבי.

"אם הוא מתבייש", סברה הרבנית, "ודאי יתבייש גם כשאציע לו אוכל..." חיוך הרבי ואמר: "כשיבוא

מחר אמרי לו כי הדוור עדיין לא הגיע, תציעי לו להמתין מעט,

ובינתיים תגישי לו משהו לאכול..."

הרבנית עשתה כדברי הרב, ומאותו יום ואילך כאשר היה מגיע אותו אדם לברר פרטים אודות מה שנשלח לו בדואר, ענתה שעדיין לא הגיע, ובנתיים הושיבה אותו על

יד השולחן והגישה לו ארוחה חמה. הלה היה אוכל לשובע נפשו,

ולאחר מנוחה קלה, הלך לדרכו...

הנה כי כן, מצוות הכנסת אורחים צריכה להיעשות ברגישות רבה,

תוך שימת לב לכל פרט שהוא ייטיב עם תחושותיו של האורח. (ומתוך האור)

"והוא ישב פתח האהל" (ית, א)

לראות אם יש עובר ושב ויכניסם לביתו (רש"י)

בפרשתנו התורה מאריכה ומבליטה את מידת החסד של אברהם אבינו בקבלת אורחים, והתורה הדגישה זאת כדי ללמדנו עיקר גדול במידת החסד.

בספר "התורה המשמחת" מתאר באופן נפלא בנו בכורו של ר' שלמה זלמן אוירבך זצ"ל כיצד היה אביו משתתף בצער הזולת.

"אבא חינוך אותנו לכן שמי שאינו 'חש' את השני לא רק שאין לו דרגות במידת החסד אלא אין לו צורת אדם כלל!"

היטיב להגדיר זאת ר' אריה לוי זצ"ל כאשר רגלה של אשתו כאבה והלכו לרופא באמרו: "רגלה של אשתי כואבת לנו..."

כיצד לחוש את כאב הזולת נוכל ללמוד ממעשה נפלא שאירע עם

ר' חיים אוירבך: באחד מלילי טבת, כשכל אנשי הבית כבר שוקעים בתרדמה עמוקה, ישב

רבי חיים אוירבך לבדו ולמד.

"או חברותא או מיתותא" (תענית עא)

פיצד עובד מכשיר הפלאפון? איך יכול להיות שאני עומד בירושלים - ומדבר עם חבר שנמצא באַתוֹנָה?

בכל מכשיר פלאפון יש חלקיק קטן ובלתי נראה. התפקיד של החלקיק הוא לתקשר בין המכשיר ובין הלון, לקבל את התדרים הנכונים - פי כף יוכלו להתחבר למכשיר הטלפון של אנשים אחרים ולשוחח עמם.

מה יקרה אם נוציא את החלקיק הזה מהמכשיר? הוא יוכל להיות המכשיר הכי נוצץ וחדש, עם הפונקציות המשכללות ביותר - אך להתחבר לאנשים אחרים הוא פשוט לא יוכל!

אמנם, גם אם כן יהיה בו את החלקיק הקטן ההוא - אם המכשיר יהיה במרתף בלי טפת קליטה הוא לעולם לא יוכל להתחבר למכשירים אחרים!

לע"נ הרה"צ

ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש
רוזנבוים זצוק"ל - כ"ו בניסן

ליקוטים וסיפורים נפלאים - וירא

הנמלה הזו אינה חיה אלא ששה חדשים, וכל מאכלה בחייה אינה אלא חיטה ומחצה. מעשה היה ומצאו בבור שלה שלש מאות כור מה שמכנסת מן הקיץ לחורף. לפיכך אמר שלמה: "לך אל נמלה עצל ראה דרכיה וחכם".

מישהו מבין? נתבונן - מעשה ומצאו בבור שלה שלש מאות כור. הכור הוא שלושים סאין. שלש מאות כור, הן תשעת אלפים סאין. הסאה היא מדת זריעה של חמשים אמה על חמשים אמה. כשמונה מאות וארבעים מטרים רבועים, בשלש מאות כור, למעלה משבע וחצי מיליון מטרים רבועים.

כמה "חיטה ומחצה" יש במטר רבוע אחד? המון. וכמה בעשרה, במאה, בשמונה מאות וארבעים? להסתחרר. וזו רק סאה. ובכור, בעשרה, ובשלש מאות?! היא נורמלית?! וממנה דורשים שנלמד?!

והתשובה המפתיעה של רבי ירוחם ממיר: אכן כן! אצל הנמלה זה לא נובע, לא מרגש ולא משכל, אלא מדחף, מטבע. זה מה שנתבע מאתנו בקיום התורה והמצוות ובמעשי החסד! התורה נמשלה למים וישראל לדגים שבים (ברכות סא:).

הדגים חיים במים מחמת שכל או רגש? זה טבע, מקומם וחייהם! איזה רעיון נפלא, יסוד מחייב! חבורת חסידים הלכה רגלי אל הצדיק רבי משה מקוברין זצ"ל. בדרכם עלו על גשר עץ, לחצות נהר שוצף וגועש. במרכז הגשר עמד חיל רוסי, וטפס על המעקה - "מה אתה עושה", נזעקו.

הסתובב, ונהם: "יהודים אתם! אתם תבינו" - סיפר שהוא מן הקטנוניסטים, הנערים שנחטפו מחיק אמותיהם לעבודת המלכות. סיפר אילו לחצים הפעילו עליו ועל חבריו לנטוש דתם, להמיר אמונתם. חלק נכנעו, חלק מתו, הוא החזיק מעמד. נשאר ביהדותו.

לא זו בלבד, אלא שהצליח בכל עשרות השנים שלא להתגעל במאכלות אסורים. התנזר מבשר ונזיד, התכלכל בלחם ופרות - ועכשו גילה זאת מפקדו, זעם ושצף. באיזו רשות מסתגף הוא, מענה נפשו.

הרי הוא אינו שייך לעצמו, רכוש הצאר הוא. זו חבלה בנכסי המלוכה, שעונשה מוות! עומד הוא להכריחו להתגעל בפגולים, והוא בוחר מוות מחיים!

חברו עליו ונסו להניאו. הודיעוהו שעל פי הדין אינו רשאי. המפקד אינו חפץ להעבירו על דתו אלא על בריאותו וחסנו, ובמקרה כזה, חובה לאכול, פיקוח נפש הוא, "וחי בהם"....

התמרמר, "וכי האם אוכל נבילות וטריפות", וקפץ למים....

הגיעו אל הרבי וסיפרו, כמה השתאה והתפעל! האם כדן עשה? ודאי שלא! ועם זאת, קדוש יאמר לו, ועם קדושים נמנה!

אורחים לקבלת השכינה לא היה שום אדם מקיים מצות הכנסת אורחים, מאחר שאשה עינה צרה באורחים, ואם יכניס אורחים תעורר האישה מדנים בתוך ביתו ותסתלק השכינה מביניהם, ויצא שכרו בהפסדו, על כן אמרו חז"ל, שהכנסת אורחים גדולה יותר מקבלת פני השכינה, שלא יבטל האדם מצוה זו, אפילו אם בסיבתה תסלק האישה את השכינה על ידי מריבה. (סיפורי חסידים)

"והוא יושב פתח האהל כחום היום" (ית, א)

היה זה ביום השלישי למילתו, ביום הכואב ביותר. מה עושה הקדוש ברוך הוא כדי שלא להטריחו, הוציא חמה מנרתיקה והקדיר את העולם כאש להבה. אמר לו לאליעזר: לך וראה בשוק אם באים אורחים. קם והלך, חזר לגביו ואמר שלא באים אורחים. אמר אברהם, אין אמונה בעבדים ויצא בעצמו לראות, ולא מצא אורחים. (ילקוט שמעוני רמז פב).

בא הקדוש ברוך הוא לבקרו. להסיח דעתו בנועם גילוי שכינה, ואברהם אבינו מדבר עם בוראו ועינו מטיפות, אולי יבואו אורחים. כי גילוי שכינה שייך לעולם השכר, ואילו הכנסת האורחים שייכת לעולם העבודה! ולא היתה ברירה, כביכול, אלא להלביש את מיכאל, גבריאל ורפאל בלבוש ערבים המשתחוים לאבק רגליהם, כדי שיוכל לרוץ לקראתם, להשתחוות בפניהם, לקוראם אדונים, לשחוט עבור כל אחד פר ולהאכילו לשון בחרדל - ועל כל פרט ופרט קבל שכר עצום ורב, ולדורי דורות: "במדבר, ובישוב, ולעתיד לבוא" (בראשית רבה מח, י) ואם פרט אחד ויחיד לא נעשה בשיא ההדור והשלמות: "מים על ידי שליח", קבלו גם בניו מים במדבר על ידי שליח (ב"מ פו:), ונסתובב ענין מי מריבה ונדחתה הגאולה, כידוע. והשאלה המתבקשת, מדוע הכנסת אורחים זו נחשבת לפסגת מעשי החסד של אברהם אבינו, על כל סעיפיה ופרטיה? והלא פטור היה מכל צד, הן מצד השכל והן מצד הרגש. הן מצדו, גילו ומצבו, והן מצד האורחים שאינם מצויים בחום נורא זה.

ויותר: מדוע מתוך כל מעשי הכנסת האורחים לאלפים ולרבבות, שכלם נרמזו רק במלים "ויטע אשל" (כא, לג), נפרט לפרטיו רק המעשה האחד שלא נצרך, שהרי אין המלאכים נצרכים לא לאכילה, לא לשתייה, ולא לליווי!

נזכיר רעיון נפלא של הגאון הצדיק רבי ירוחם ממיר זצ"ל, שבעל ה"מכתב מאלהיו" זצ"ל הכתירו בתארו: "מגדולי המעמיקים בדורו", דור דעה. הכתוב אומר: "לך אל נמלה עצל, ראה דרכיה וחכם" (משלי ו, ו) מה יש להתבונן ולהחכים מדרכיה? אומר המדרש (דברים רבה ה, ב):

זהו סוד החבור לאנשים...
פיצד מתחברים לאנשים? איך אני יכול להתחבר למישהו בעל אפי אחר לחלוטין?
איך אפשר לומר לאדם 'בעל מדרגה' להתחבר לאיש פשוט, לדון אותו לכף זכות ולאהב אותו, הרי הם לא קרובים משום כוון?
בשביל זה יש בכל יהודי חלקיק קטן, המכנה 'חלק אלו - ה ממעל', ומהו החלקיק הזה? הוא החבור שלי לרבונו של עולם!
דרך החבור שלי לחלק אלו-ה' אני יכול להתחבר לכל אדם בעולם בלי לשפוט אותו לפי מעשיו!
ואם אינני מצליח להתחבר לאנשים אחרים? אם איני מצליח למצא בלבי מקום לאנשים בסגנון שונה ממני? אם איני מצליח לדון אותם לכף זכות, מה זה אומר?
בנראה שנכנסנו לאזור 'בלי קליטה'... נכנסנו לשטח שבו החבור שלנו עם הבורא משתבש...
הגאון!

לעי"נ האשה החשובה
מרת מרים יוכבד ב"ר צבי
ליבוביץ ע"ה - כ"א מר חשון תשפ"א

ליקוטים וסיפורים נפלאים - וירא

גדולה הכנסת אורחים מהקבלת פני שכינה (שבת קכז). עשיר גדול היה רבי יצחק וייס ז"ל, חותנו של הכתב סופר ומכניס אורחים גדול, ואף הקציב בית מיוחד לכך. הולכי דרכים ועניים מרודים היו מגיעים עם נעליהם וגרביהם שהיו רטובים ומלוכלכים בבוץ. מרוב הליכה היו הגרביים קרועים, ובתו הרבנית חוה לאה היתה לוקחת את הגרביים שלהם בעת שהלכו העניים לישון, כדי לתפרם ולכבסם, אף כי הריח היה נורא מאוד, ואילו שאר האחיות היו נגעלות מזה. באחד הלילות, הגיע אביה בשעות הלילה המאוחרות, ופגש את בתו חוה לאה בחוץ, כשהיא תופרת את הגרביים של העניים. תמה: "מדוע עומדת הינך בחוץ? ענתה: "ריחמתי על עני אחד וכיבסתי את גרביו, אולם ריח נורא נודף מהם, ואחיותי לא יכלו לסבול זאת, ושילחו אותי משם"... או אז בירך אותה: "ה' יעזר, שתמצאי חתן שיאיר את העולם", ואכן זכתה בכתב סופר לחתן. ("ספרא דמלכא" - אוצר אמרות החת"ס)

והוא עומד עליהם תחת העץ ויאכלו" (יח, ח)

רבי אליעזר, רבי יהושע ורבי צדוק הזמנו למשתה שעשה רבן גמליאל לבנו. ישבו הקרואים, ורבן גמליאל עמד עליהם לשמשם. הגיש רבן גמליאל את כוסו לרבי אליעזר, וסרב רבי אליעזר לקבלה - שרבן גמליאל אדם גדול ונכבד היה, ולא ההין רבי אליעזר להשתמש בכוסו. וכשהגיש את הכוס לרבי יהושע - הסכים רבי יהושע לקבלה. שאל רבי אליעזר את רבי יהושע: "האם מן הראוי לנו עושים שאנו יושבים, ורבן גמליאל גדול הדור - עומד עלינו כשמש ומשרתנו?!" השיב רבי

אם אני שופט את האנשים בחובה ולא מוכן להקביל אותם - בנראה שלקחתי לעצמי משבש קליטה של 'אמר רב חסדא ואיתימא מר עוקבא כל אדם שיש בו גסות הרוח אמר הקב"ה אין אני והוא יכולין לדור בעולם' (סוטה ה א)...
אבל, ברגע שאני מסיר מעצמי את הגאווה ומבין שאני לא יותר טוב ממנו, כי ההבדל היחיד ביני ובינו הוא - שהבורא עדין לא נסה אותי... באותו רגע אני פותח בחזרה את השביל להתחבר אליו ולהשפיע אליו טוב, כי אני מבין שאני גם נמצא באותה סירה, ושנינו צריכים חזוק באותה מדה...

יהושע: "כבר מצאנו שאדם גדול שמש את אורחיו. אברהם אבינו, אף שהיה גדול עולם ואבי האומה, עמד על שלושת אורחיו לשמשם. אכן, האורחים מלאכים, אך לאברהם נראו כעובדי ארץ ערביים, ולמרות זאת - שרת אותם בעת שהיו תחת צל קורתו". ענה לעומתו רבי צדוק: "וכי צריך אתה להביא ראיה מאברהם אבינו, שעמד על אורחיו לשמשם? - והלא הקדוש ברוך הוא, מלך מלכי המלכים, שאנו אורחים בעולמו, משרת אותנו בכל עת ובכל שעה: מוריד לנו מטר, מביא טללים ומזמן לכל אדם ואדם שלחן ערוך בכל ימי חייו..." (ע"פ קידושין לב - מעשיהם של צדיקים)

"כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו ושמו דון ה'" (יח, יט)

מעשה בנגר אומן שהיה מוציא מתחת ידו רהיטים שאין כמותם פאר והדר, מלכים ורוזנים היו מזמינים רהיטים ממעשה ידיו והלה אך בקושי היה מצליח לעמוד בביקוש הרב. בן יחיד היה לו, ולאחר נישואיו פתח לו אביו דוכן לממכר פירות וירקות בשוק העיר.

בחודש ניסן שנת תרל"ו חלה ה"דברי חיים" מצאנז את חוליו האחרון. הלך ונחלש, והרופאים חששו שלא ישרוד את החג הקדוש, ואכן, בכ"ה בניסן נפטר. לדרישת הרופאים ישב כמעט לבדו בחדרו לשולחן הסדר הארוך שיצא מהדלת הפתוחה אל החדר הסמוך, שם הצטופפו בני המשפחה וכמה מקורבים, כדי להניח לו לשאוף אויר צח. את ההגדה אמר בלהט אש, כדרכו, אך בהגיעו למצות אכילת מצה ידעו שאינו יכול לבלוע מאומה. בהתלהבותו אכל את שני ה'כזיתים' בכדי אכילת פרס, ואמר: "האמת, שזה פיקוח נפש עבורי - אבל אני יודע מה מצבי, ואני רוצה להראות לבני ולנכדי, שצריך למסור נפש על מצוה מדאורייתא!" הגיעו לאכילת מרור, החריין, החזרת החריפה. דאגו לחייו, פשוטו כמשמעו, אבל הוא נטל כזית בגודש ובירך בהתלהבות עצומה, אכל והשתעל ודמע, ונשימתו נעתקה, ואמר: "האמת, שזה פיקוח נפש עבורי, פשוטו כמשמעו - אבל אני יודע מה מצבי, ורציתי ללמד לצאצאי שיש למסור את הנפש גם על מצוה מדרבנן!" ואז אכל את הכורך במאמצים עצומים, חרף כל הנסיונות למונעו.

באמרו: "רוצה אני להנחיל לבני ולנכדי, שיש למסור את הנפש על מנהג!" והלא מרומם וקדוש היה, גאון אדיר ופוסק נודע. האמנם יש למסור את הנפש על מנהג, ואפילו על מצוה דרבנן, או דאורייתא. האם זה עומד במבחן ההלכה?! אבל הוא אשר אמרנו: אין אפשר שלא לאכול מצה ומרור וכוך כשמונחים לפניך! למה הדבר דומה, להבדיל אין סוף, לנסיון לשכנע נמלה שכבר אגרה דיה. ושלא להבדיל, לומר לאברהם אבינו שהוא פטור מהכנסת אורחים... (מקרבן לתורה)

"והנה שלושה אנשים ניצבים עליו" (יח, ב)

פירש רש"י "אחד לבשר לשרה, ואחד להפוך את סדום ואחד לרפאות את אברהם". הקשה רבינו המהר"ל בספרו "גור אריה": מדוע היה צריך המלאך שנשלח להפוך את סדום לעבור דרך ביתו של אברהם, הרי לא היה לשליחותו שום קשר לביתו של אברהם אבינו? ומתוך רבי יחזקאל אברמסקי ז"ל בספרו "חזון יחזקאל" שאותו מלאך התקשה לעשות שליחותו להפיכת העיר, והיה טוען שהתנהגותם של אנשי סדום היא תוצאה טבעית שקיימת אצל האדם שיש בו יצר הרע, וכפי שטענו המלאכים לפני בריאת האדם: "מה אנוש כי תזכרנו וכן אדם כי תפקדנו". אמר לו הקב"ה לאותו מלאך, בוא ואראך את אברהם אוהבי ותראה עד כמה מסוגל אדם להתרומם ולהתגבר על יצרו, זה מה שכתוב לקמן "ויקומו משם האנשים וישקיפו על פני סדום", שאחרי שראו את מעלת אברהם שמתגבר על יצרו לא היססו לעשות משפט באנשי סדום.

לעי"נ האשה החשובה מרת
צפורה פייגא ע"ה ב"ר משה אליעזר
שיחי' יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

"אל נא תעבור מעל עבדך" (יח, ג)

ליקוטים וסיפורים נפלאים - וירא

המקום אשר עמד שם", ואין עמידה אלא תפילה. כאשר התחיל הצדיק רבי אברהם מרדכי אלתר מגור, בעל ה"אמרי אמת": להנהיג את חסידיו הורה להם כי יתפללו תפילת שחרית בזמנה ולא כמנהג החסידים להתכונן לתפילה אף אם מחמת כן יאחרו את זמנה. כאשר שמע הצדיק רבי אברהם מפוריסוב על הנהגה זו ציוה למקורביו כי כן ינהגו אף הם כמצוותו של הרבי מגור, ואף נימק את דבריו במשל.

אשה אחת היתה רגילה להכין לבעלה מטעמים כאשר אהב. הכנת המאכלים הללו דרשה זמן רב אולם בעלה המתין בסבלנות עד שתהא ארוחתו מוכנה, כי ידע שבסופו של דבר יוגשו לו המאכלים האהובים עליו. יום אחד חיכה האיש שעה ארוכה, כהרגלו, אלא שהפעם הגישה לו אשתו מאכלים פשוטים שהכנתם אינה דורשת זמן... אמרי נא לי - תמה האיש - כאשר הכנת לי מעדנים המתנתי ביודעי כי הכנתם של אלה דורשת זמן רב, אולם היום מדוע התמהמהת כל כך בהכנת מאכל פשוט זה? ...

כן הוא גם הנמשל, אמר רבי אברהם, בעבר, כאשר התפילה הייתה בכל הכוונות ובכל הרצינות, דרושה היתה הכנה רבה לכך, אולם כיום, בעוונותינו הרבים, שהתפילה נראית כפי שהיא נראית... לתפילה כזאת אין כל צורך בהכנות!... (וקראת לשבת עונג)

"ויקח אברהם צאן ובקר ויתן לאבימלך ויכרתו שניהם ברית" (כא, כז)

פעם אחת ציווה הצדיק רבי שמחה בונים מפשיסחא לאסור את מרכבתו כי ברצונו לנסוע לוורשה. עשו החסידים כמאמר רבם ועד מהרה יצאו הרבי וחסידיו לדרך. בהגיעם לוורשא שאל החסידים את הרבי להיכן מחוז חפצו ואילו הוא השיב כי יתנו לסוסים ללכת כאוות חפצם ברחובות העיר. לפתע פתאום ציווה הרבי על

העגלון לעצור את המרכבה. היה זה בסמוך לבית מזיגה פשוט. נכנסו הרבי וחסידיו אל בית המזיגה ומצאו שם יהודים פשוטים היושבים במקום ומשוחחים.

האזין הרבי לשיחתם של שני יהודים שניכר בהם שעבודתם כסבלים וכה שוחחו השניים: אמור נא לי, שאל אחד את חברו, האם כבר למדת היום חומש? אכן כן! ענה האיש. אף אני למדתי, אמר הראשון, והיה קשה לי מאוד הפסוק: "ויכרתו שניהם ברית", כיצד זה כרת אברהם ברית עם גוי?! ...

אף אני שאלתי על פסוק זה, ענה חברו, למה כתוב "ויכרתו שניהם ברית", והרי די היה לכתוב "ויכרתו ברית" ללא המילה "שניהם". אלא, המשין האיש, על ידי קושייתך מתורצת גם קושייתי, כוננת הפסוק שאכן כרתו ברית אבל למרות זאת נשארו להיות בבחינת "שניהם", כל אחד נותר לעצמו ולא נתאחדו בברית זו! כאשר שמע רבי שמחה בונים את הדברים ציווה על חסידיו שישובו לביתם.

כל מטרת נסיעתי לוורשא, אמר רבי שמחה בונים, לא היה אלא כדי לשמוע פשט נפלא זה.

(אור השבת)

הייתכן?! - שאלוהו ידידיו - והרי עשיר אתה, ופרנסתך מצויה ברחבות, ומדוע זה בחרת לבנך את מקצוע הירקנות? אינכם מבינים דבר - ענה הנגר - אתם חושבים בלבכם כי אני מתעשר בקלות, אולם איש מכס אינו נותן את דעתו על הטיחה הרבה הכרוכה בעבודתי. ראשית עלי לבחור את העצים המתאימים ולסחוב אותם אל הנגריה שלי, לאחר מכן אני חותך את העצים לפי מידה, חיתוך זה כרוך במאמץ רב. בעת העבודה עצמה עלי לעבוד בריכוז רב, כי טעות קטנה עלולה לשבש את כל המלאכה כולה... ואת הפציעות הבאות תוך כדי עבודה כלל לא הזכרתי... משום כך - סיים הנגר - בחרתי לבני עבודה קלה! כן הוא גם הנמשל: אברהם אבינו עבד את ה' בכל לבבו ובכל מאודו אולם ההוכחה הגדולה ביותר לכך שהאמין בה' היא העובדה שבדרך זו גם בחר לחנך את בניו וביתו אחריו שישמרו את דרך ה'! אין ראייה גדולה מזו! (וקראת לשבת עונג)

"ואברהם עודנו עמד לפני ה'" (יח, כב)

כאשר שאלו את חתנו של החפץ חיים מדוע תפילת ה"שמונה עשרה" שלו היא בקולות רמים ובתנועות רבות ואילו מרן החפץ חיים מתפלל

בקול דממה דקה וכמעט שאינו זע בתפילה? השיב: שהדבר דומה ל- 2 אנשים שנפלו לתוך מימיו העמוקים של הנהר. האחד יודע לשחות והשני - לא. זה שיודע לשחות הגיע במהירות ובשקט לשפת הנהר ללא כל תנועות חריגות, ואילו השני, החל להכות במימי הנהר כדי להחזיק מעמד שלא יטבע.

זה ההבדל ביני לבין חותני: החפץ חיים נהירים לו שבילי התפילה והכוונות כזקן ורגיל ואילו אני נאחז בכל כוחי לבל ישטפוני מחשבות ולא אטבע בים הטרודות בזמן התפילה...

"אולי יש חמישים צדיקים בתוך העיר" (יח, כז)

הרה"ק רבי שמחה בונים מפרשיסחא זיע"א, שהה פרק זמן מסוים בברלין ואיש לא הכירו שם.

פעם נזדמן לברלין סוחר יהודי מוורשה, ובלכתו ברחוב הופתע לראות ממולו את הרבי מפרשיסחא הולך בגפו כאדם אלמוני.

ניגש אל הרבי ותמה, הכיצד רבי שאתם כאן בברלין ואנשי המקום אינם יודעים על כך כלום?

אמר לו רבי שמחה בונים, החשבת פעם ר' יהודי, מדוע אמר אברהם אבינו אולי יש חמישים צדיקים בתוך העיר, הרי אם היו שם צדיקים, בוודאי שהיה הדבר מפורסם? אלא מלמד שבסודם יכולים להיות צדיקים ואין איש יודע עליהם.

"וישכם אברהם בבוקר אל המקום אשר עמד שם" (יט, כז)

מפסוק זה לומדים חז"ל בגמרא (ברכות כו ב) שאברהם אבינו תיקן תפלת שחרית שנאמר:

"וישכם אברהם בבוקר אל

לְדַגְמָה: אִם אָפְנִס לְחֶדֶר עִם אָדָם שְׁאֵנִי רוּצָה לְהִשְׁפִּיעַ עָלָיו, וְאֶצְעֵק בְּחֻלְל הַחֶדֶר: "אֶתָּה לֹא מִסְפִּיק מֵאֲמִין בְּשֵׁם!" מָה יִקְרָה בְּאוֹתוֹ רְגַע? בְּחֻלְל הַחֶדֶר מִנְחַ מִשְׁפָּט טְעוֹן שְׂאוּמֵר "אֶתָּה לֹא מִסְפִּיק מֵאֲמִין!",
הַשְּׁנֵי יָבִיט עָלֶיךָ וּבְמוֹחוֹ יִצְלָצְלוּ אוֹתָם הַמְּלִים בְּדִיוֹק: אֶתָּה, אֶתָּה הוּא זֶה שְׁלֹא מִסְפִּיק מֵאֲמִין בְּשֵׁם...
אָבֵל, אִם אָפְנִס אֶתוֹ לְחֶדֶר וְאֶכְרִיז בְּכַנּוּת: "אֲנִי צָרִיךְ יוֹתֵר לְהִתְחַזֵּק בְּאֲמוּנָה!" בְּאוֹתוֹ רְגַע יִצְלָצְלוּ הַמְּלִים בְּאָזְנוֹ וַיֹּאמְרוּ: אֲנִי, אֲנִי הוּא זֶה שְׁצָרִיךְ לְהִתְחַזֵּק בְּאֲמוּנָה...
(נקודות של אור - ספינקא)